

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobkyně: **O. B.**, zastoupena Mgr. Ondřejem Zaorálkem, advokátem se sídlem Kpt. Vajdy 3046/2, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křižová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 7. 2024, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 5. 2025, č. j. 20 Ad 36/2024 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Ondřeji Zaorálkovi, advokátovi se sídlem Kpt. Vajdy 3046/2, Ostrava, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 12 270 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná prvostupňovým rozhodnutím zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod, neboť u žalobkyně nenastal pokles její pracovní schopnosti nejméně o 35 % (§ 39 odst. 1 ve spojení s § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění). Námitky žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla napadeným rozhodnutím a prvostupňové rozhodnutí potvrdila s odkazem na nově vypracovaný posudek lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu. Ten dospěl ke stejnému závěru jako posudek původní – že pokles pracovní schopnosti žalobkyně v důsledku chronického iritačního oboustranného lumboischiadického syndromu dosahuje pouze 30 %.

[2] Žalobkyně se obrátila na krajský soud, který její žalobu taktéž zamítl. Krajský soud si vyžádal posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“), ze kterého rovněž vyplývá pokles pracovní schopnosti žalobkyně o 30 %. Žalobkyně s tímto posudkem nesouhlasila, žádné další důkazy však nenavrhla. Krajský soud uvedl, že je posudek úplný a přesvědčivý, a proto uzavřel, že žalobkyně nebyla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil jak rozsudek, tak rozhodnutí žalované, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatelka uplatnila tři okruhy námitek. Krajský soud pochybil, jestliže projednal její žalobu, aniž by ji vyzval k odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba neobsahovala všechny náležitosti podle § 71 s. ř. s., zejména nebyl výslovně formulován žalobní petit a „*žalobní body byly předestřeny toliko v hrubých obrysech*.“ Po stěžovateli jako právním laikovi nelze požadovat, aby již v prvním podání přesně vymezila předmět řízení a vystihla všechny právní důvody. Tím, že krajský soud její žalobu projednal a neumožnil jí žalobní body řádně doplnit a precizně vymezit, porušil její základní právo na účinnou soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

[5] Krajský soud podle stěžovatelky nesprávně pojal také rozsah své přezkumné činnosti. Omezil se totiž pouze na posouzení formálních náležitostí posudku posudkové komise a neověřil, zda je posudek skutečně přesvědčivý, úplný a vypořádává se s rozhodnými skutečnostmi namítanými stěžovatelkou. Posudková komise konstatovala klinický obraz středně těžkého postižení, ale bez logického zdůvodnění jej hodnotila jako lehké postižení, což posudek činí vnitřně rozporným a nepřesvědčivým, a jedná se proto o nezpůsobilý podklad rozhodnutí. Posudková komise ani soud navíc nezohlednily subjektivní pocity stěžovatelky. Její zdravotní stav tedy nebyl posouzen dostatečně úplně a přesvědčivě.

[6] Konečně stěžovatelka tvrdí, že napadený rozsudek je nepřesvědčivý a nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, protože „*se nevypořádal s jádrem žalobních námitek*.“

[7] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se ztotožňuje s napadeným rozsudkem. Ten považuje za přezkoumatelný, přičemž vadami netrpělo ani samotné řízení před krajským soudem. Navrhla proto zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a oprávněnou osobou. Stěžovatelka je rovněž v řízení zastoupena

pokračování

advokátem, který jí byl kasačním soudem ustanoven usnesením ze dne 14. 7. 2025, č. j. 1 Ads 117/2025 - 49.

[9] Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Podstatný přesah má podobu rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského (městského) soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS; či nověji ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11). Ve věci stěžovatelky však žádná z těchto podmínek není splněna. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[10] Kasační soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku a dospěl k závěru, že ten naopak splňuje požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS; či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38, body 15 a 16). Z jeho odůvodnění je plně seznatelné, jaké důvody krajský soud vedly k zamítnutí žaloby, přičemž nosnou námitku stěžovatelky (ohledně závěru posouzení jejího zdravotního stavu ve správním řízení) soud náležitě vypořádal a vyšel rovněž z posudku posudkové komise, který nechal vypracovat. Nejvyšší správní soud proto shledal napadený rozsudek jako přezkoumatelný.

[11] Při posouzení zdravotního stavu stěžovatelky a přezkumu napadeného rozhodnutí krajský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou kasačního soudu. Posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob je věcí odborně medicínskou a soud nemůže posoudit věcnou správnost odborných lékařských posudků (rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013 - 29, č. 3065/2014 Sb. NSS). Úkolem soudu je však zhodnocení jejich jednoznačnosti, určitosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61; č. 800/2006 Sb. NSS; ze dne 11. 10. 2013; č. j. 4 Ads 42/2013 - 43; či ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014 - 46, bod 8). Tato kritéria krajský soud naplnil (viz zejména body 26, 28–32) a ani kasačnímu soudu se nejeví, že by posudek posudkové komise vykazoval jakékoliv vnitřní rozpory (komise sice konstatovala funkční nález jako středně těžké postižení, avšak jeho etiologii, tj. příčiny, jako lehkou, způsobenou především svalovou dysbalancí). Namítá-li stěžovatelka, že jsou její subjektivní obtíže závažnějšího charakteru, i zde krajský soud následoval ustálenou judikaturu kasačního soudu, podle které subjektivně udávané obtíže (zejména bolesti) jako průvodní jev onemocnění nejsou samostatným posudkovým kritériem (např. rozsudky NSS ze dne 14. 8. 2018, č. j. 5 Ads 206/2014 - 48; nebo ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 - 46).

[12] Nejvyšší správní soud také již v minulosti uvedl, že jestliže žaloba či její doplnění obsahuje „zárodek“ žalobního bodu, je na krajském soudu, aby žalobce vyzval k jeho ozřejmení a konkretizaci (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 Afs 37/2011 - 68, body 30 až 32; nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, č. 534/2005 Sb. NSS). Krajský soud se v nynější věci neodchýlil

od této judikatury, neboť výše uvedené lze učinit i během ústního jednání (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 2. 2013, č. j. 7 Afs 97/2012 - 36), přičemž krajský soud při ústním jednání poskytl stěžovatelce po poučení prostor k tomu, aby svá tvrzení upřesnila.

[13] Kasační soud dodává, že nikterak nezpochybňuje závažnost stěžovatelčina zdravotního stavu a s ním spojené potíže, které stěžovatelka může subjektivně vnímat velmi citelně. Z posudků však vyplývá, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nedosahoval pokles jejích pracovních schopností míry invalidity. Krajský soud stěžovatelku při ústním jednání i v písemném vyhotovení rozsudku (bod 33) rovněž správně upozornil, že může podat novou žádost o invalidní důchod, je-li přesvědčena o tom, že se její zdravotní stav ode dne vydání napadeného rozhodnutí zhoršil.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se krajský soud nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Zároveň v řízení nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správní soudu řešena. Kasační stížnost proto nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a Nejvyšší správní soud ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a s. ř. s.).

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS; a obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatelka v řízení nebyla úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná sice byla v řízení úspěšná, právo na náhradu nákladů řízení však rovněž nemá (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud ustanovil usnesením ze dne 14. 7. 2025, č. j. 1 Ads 117/2025 - 49, jako zástupce stěžovatelky advokáta Mgr. Ondřeje Zaorálka. Ustanovenému zástupci přísluší za zastupování stěžovatelky odměna a náhrada hotových výdajů. Tyto náklady nese stát. Ustanovený zástupce ve věci učinil dva úkony právní služby, a to převzetí věci a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za které mu přísluší odměna ve výši 2 x 4 620 Kč (§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5 advokátního tarifu), tedy 9 240 Kč celkem. K těmto úkonům se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 2 x 450 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky je plátcem DPH, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tj. po zaokrouhlení 2 130 Kč. Celkem tedy bude z účtu Nejvyššího správního soudu ustanovenému zástupci stěžovatelky vyplacena částka 12 270 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2025

pokračování

Ivo Pospíšil
předseda senátu